

Brusel 15. března 2024
(OR. en)

7753/24

Interinstitucionální spis:
2023/0373(COD)

ENV 299
MI 302
IND 155
CONSUM 108
COMPET 323
MARE 7
PECHE 114
RECH 125
SAN 164
ENT 65
ECOFIN 309
CODEC 804

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Rada
Č. dok. Komise:	14248/23 + ADD 1 - COM(2023) 645 final
Předmět:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o předcházení ztrátám plastových pelet za účelem snížení znečištění mikroplasty – politická rozprava

1. Dne 16. října 2023 předložila Komise návrh nařízení o předcházení ztrátám plastových pelet za účelem snížení znečištění mikroplasty¹, které jsou jedním z hlavních zdrojů neúmyslného znečištění mikroplasty.

¹ Dokumenty 14248/23 + ADD 1 – COM(2023) 645 final.

2. Dne 14. února 2024 předložila Komise na zasedání Pracovní skupiny pro životní prostředí legislativní návrh a související posouzení dopadů. Po počátečních reakcích členských států požádalo předsednictví delegace, aby předložily další připomínky, jimiž by se řídila práce na tomto návrhu. V zájmu usnadnění dalšího pokroku v této záležitosti by však tři otázky vyžadovaly politické vedení ze strany Rady.
 3. S cílem poskytnout pokyny k diskusi na nadcházejícím zasedání Rady pro životní prostředí konajícím se dne 25. března 2024 vypracovalo předsednictví podkladový dokument a otázky pro ministry ve znění uvedeném v příloze této poznámky.
-

**Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o předcházení ztrátám plastových pelet
za účelem snížení znečištění mikroplasty**

– Podkladový dokument předsednictví s otázkami pro ministry

Strategie EU pro plasty v oběhovém hospodářství z roku 2018 uznala environmentální a potenciální zdravotní rizika, která s sebou nesou mikroplasty, a doporučila inovativní řešení zaměřená na různé zdroje znečištění mikroplasty. V roce 2019 uznala potenciální rizika, která s sebou nese znečištění mikroplasty, také skupina hlavních vědeckých poradců Komise a vyzvala k preventivním opatřením. Akčním plánem pro oběhové hospodářství z roku 2020 se Komise zavázala, že bude problematiku přítomnosti mikroplastů v životním prostředí řešit tím, že omezí záměrné přidávání mikroplastů do výrobků a bude se zabývat problémem nezáměrného uvolňování mikroplastů. V akčním plánu pro nulové znečištění z roku 2021 Komise navrhla, aby EU do roku 2030 snížila (záměrné i nezáměrné) uvolňování mikroplastů do životního prostředí o 30 %.

Dne 25. září 2023 přijala Komise nařízení, kterým se omezuje záměrné přidávání mikroplastů do výrobků¹. Dne 16. října 2023 předložila Komise návrh nařízení o předcházení ztrátám plastových pelet do životního prostředí. Ztráty plastových pelet jsou hlavním zdrojem nezáměrného znečištění mikroplasty.

Plastové pelety jsou průmyslovou surovinou používanou pro výrobu veškerých plastů. Plastové průmyslové suroviny mají různé formy, například pelety, vločky, prášky, a mohou být i v tekuté formě, přičemž jsou souhrnně označovány jako „předvýrobní plastové pelety“. V návrhu se používá zastřešující pojem „pelety“. Současné manipulační postupy vedou ke ztrátám ve všech fázích dodavatelského řetězce, zejména při výrobě a zpracování (z prvotních nebo recyklovaných surovin), přepravě a dalších logistických operacích, při recyklaci a nakládání s odpady. Jakmile se plastové pelety dostanou do životního prostředí, je téměř nemožné je zachytit. Plastové pelety se navíc snadno šíří do velkých vzdáleností prostřednictvím větru a vodních toků.

¹ Dokument C(2023) 6419 final.

Ztráty plastových pelet mají nepříznivé dopady na životní prostředí, klima, potenciálně na lidské zdraví a hospodářství (např. rybolov, zemědělství, cestovní ruch). Podle odhadů uniklo v roce 2019 v EU do životního prostředí 52 140 až 184 290 tun pelet. To odpovídá 2 100 až 7 300 nákladním vozům plně naloženým peletami ročně. Ztráty plastových pelet do životního prostředí jsou třetím největším zdrojem všech nezáměrných uvolnění mikroplastů.

Předpokládá se, že předmětný návrh sníží ztráty pelet až o 74 %. Kromě snížení ztrát plastových pelet, a tudíž i omezení jejich nepříznivých účinků, se očekává, že společná celounijní opatření pomohou zajistit rovné podmínky pro hospodářské subjekty v celé EU.

Návrh zahrnuje opatření, která mají provádět hospodářské subjekty v celém dodavatelském řetězci, jakož i systém podávání zpráv a dodržování předpisů:

Opatření, která mají být provedena hospodářskými subjekty

Ztráty plastových pelet jsou z velké části způsobeny nedostatečnou informovaností a špatnými manipulačními postupy, a lze je proto do značné míry snížit rychlými opatřeními. Komise navrhuje, aby se zajistilo, že všechny hospodářské subjekty v EU, které nakládají s peletami v množství větším než pět tun ročně, a všichni dopravci EU a dopravci třetích zemí, kteří přepravují plastové pelety v EU, budou provádět opatření v tomto pořadí dle důležitosti: předcházení veškerým rozsypaním pelet; zamezování šíření rozsypaných pelet, aby nedocházelo ke znečišťování životního prostředí; a jako poslední možnost odklizení po rozsypaní nebo ztrátě. Opatření jsou uvedena v přílohách I a III návrhu. Někteří průkopníci již taková opatření zavedli. Příslušné vnitrostátní orgány jsou oprávněny požadovat provedení dodatečných nebo odlišných opatření.

Systém podávání zpráv a dodržování předpisů

V systému dodržování předpisů hrají ústřední úlohu příslušné vnitrostátní orgány, neboť jsou povinny provádět environmentální inspekce a další ověřovací opatření vycházející z přístupu založeného na posouzení rizik. Kromě toho musí větší hospodářské subjekty získat osvědčení o shodě vydané nezávislou třetí stranou, aby příslušným vnitrostátním orgánům usnadnily ověřování souladu. V zájmu snížení zátěže menších hospodářských subjektů se u nich osvědčení vydané třetí stranou nevyžaduje, místo toho ale musí předložit vlastní prohlášení potvrzující shodu. Osvědčení i vlastní prohlášení by měla být oznámena příslušným orgánům. Kromě toho se plánuje harmonizovaná metodika pro odhad ztrát plastových pelet.

Námořní doprava

Návrh se nevztahuje na ztráty způsobené při námořní přepravě plastových pelet. Jak ukázaly nedávné havárie pelet na španělském a francouzském pobřeží, mají náhodné ztráty při námořní přepravě, i když k nim dochází jen občas, náhlé a významné negativní dopady na místní ekosystémy a zasažené komunity. V Mezinárodní námořní organizaci (IMO) se vedou jednání o snížení environmentálních rizik spojených s námořní přepravou plastových pelet dobrovolnými a povinnými opatřeními v následujících oblastech: informace o dopravě, kvalitní obaly a bezpečné ukládání nákladu. Neočekává se však, že by jednání IMO v krátkodobém horizontu vedla k povinným opatřením.

Otázky pro ministry

1. *Považujete navrhovaná opatření s ohledem na cíle, kterých má návrh dosáhnout, za přiměřená?*
2. *Jak hodnotíte návrh z hlediska odpovědnosti, včetně kontroly souladu, přidělené různým veřejným a soukromým subjektům?*
3. *Měla by být vzhledem ke stavu jednání v IMO do navrhovaného nařízení zahrnuta i opatření týkající se námořní dopravy?*